

สภาพและปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

เขตการศึกษา 1

นางสาวอรษา กัทธิยะนันท์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาพลศึกษา

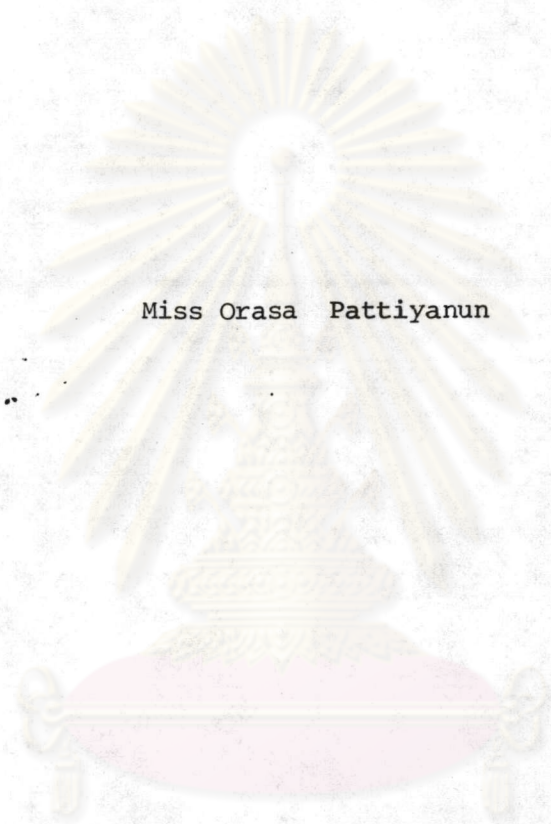
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-896-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STATUS AND PROBLEMS OF ELEMENTARY SCHOOL SAFETY PROGRAM
UNDER THE JURISDICTION OF THE NATIONAL PRIMARY
EDUCATION COMMISSION, THE EDUCATIONAL REGION ONE

Miss Orasa Pattiyannun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-896-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพและปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1
โดย นางสาวอรษา ภัทธิยะนันท์
ภาควิชา พลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์รัชณี ขวัญบุญจัน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์สุชาติ โสภประยูร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์รัชณี ขวัญบุญจัน)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวณี หอมสนิท)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี)

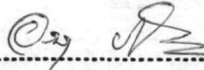
อรรถา ภัทธิยะนันท์ : สภาพและปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 (STATUS AND
PROBLEMS OF ELEMENTARY SCHOOL SAFETY PROGRAM UNDER THE JURISDICTION
OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, THE EDUCATIONAL REGION
ONE) อ.ที่ปรึกษา : รศ.รัชณี ขวัญบุญจัน, 149 หน้า, ISBN 974-577-896-6

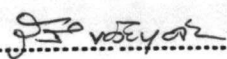
การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน
และเปรียบเทียบปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม
และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 1 จำนวน
487 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 457 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.83 นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยหาค่า
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความ
แตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' test) และนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. สภาพการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่มีการจัด
โครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน ร้อยละ 80.5 โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีทางออกฉุกเฉินหรือบันไดหนีไฟ
ไม่มีโรงฝึกพลศึกษา ไม่ได้จัดให้มีการฝึกซ้อมหนีไฟ ไม่มีอุปกรณ์และเครื่องมือดับเพลิง และยังขาดครู
ประจำห้องพยาบาล
2. ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน โดย
ส่วนรวมอยู่ในระดับน้อย มีปัญหารายข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ โรงเรียนขาดอุปกรณ์และเครื่องดับเพลิง
ไม่มีการตรวจสอบและแนะนำวิธีใช้เครื่องมือดับเพลิง หนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสวัสดิศึกษา
มีไม่เพียงพอ ขาดอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนด้านสวัสดิศึกษา ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ไม่
เพียงพอ และขาดงบประมาณในการดำเนินงานโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน
3. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่
ขนาดกลาง และขนาดเล็ก พบว่า มีปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้านคือ ปัญหาด้านการจัดบริการสวัสดิภาพในโรงเรียน ปัญหา
ด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสวัสดิศึกษา และปัญหาด้านการจัดดำเนินงานโครงการ
สวัสดิภาพในโรงเรียน

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา สุขศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ORASA PATTIYANUN : STATUS AND PROBLEMS OF ELEMENTARY SCHOOL SAFETY PROGRAM UNDER THE JURISDICTION OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, THE EDUCATIONAL REGION ONE. THESIS ADVISOR : ASSQ, PROF. RAJANEE QUANBOONCHAN, 149 PP. ISBN 974-577-896-6.

The purposes of the study were to investigate and to compare the problems of elementary school safety programs under the Jurisdiction of the National Primary Education Commission, the Educational Region one. Questionnaires were sent to four-hundred and eighty-seven Elementary school administrators. Four-hundred and fifty-seven questionnaires, accounted for 93.83 percent, were returned and then analyzed by means of percentages, means and standard deviations. One-way Analysis of Variance and Scheffe' test were also applied to determine the significant differences.

Findings were as follows:

1. About 80.5 percent of primary schools organized school safety programs, but most of them had no emergency doors, no fire exits ladder, no gymnasiums and emergency fire drills, no fire extinguishers and teacher in charge of first aid rooms.
2. School administrators perceived the problems of organizing school safety programs at the low level, except in some aspects that were at the high level, which were: the lack of fire extinguishers, no inspection and suggestion of fire equipment, insufficient of safety education books and materials. Moreover, there were the lack of safety education teaching aids, insufficient supervision and no annual budget for organization of the school safety programs
3. The comparison of the problems in organizing safety programs among the large, medium and small size school, revealed the statistical difference at the .05 level of significance in the three areas, they were the problems of safety service, safety education and the organizing of the school safety programs.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา พลศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ รัชณี ขวัญบุญจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าช่วยเหลือให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวาทิ หอมสนธิ ซึ่งให้คำแนะนำและตรวจสอบการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณาช่วยตรวจแบบสอบถาม ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และคุณศักดา ภูเจริญ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการทำวิจัยด้วยดีเสมอมา และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือตลอดเวลาที่เข้ามาศึกษาจนจบหลักสูตร คุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแก่ บิดา มารดา และคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิทยาการให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัย	5
คำจำกัดความในการวิจัย	5
2 การวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การวิจัยภายในประเทศ	7
การวิจัยในต่างประเทศ	12
3 วิธีดำเนินการวิจัย	16
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	16
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	17
การเก็บรวบรวมข้อมูล	19
การวิเคราะห์ข้อมูล	19
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	111

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	117
ประวัติผู้วิจัย	149

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปเกี่ยวกับผู้บริหาร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	22
2	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน	25
3	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการจัดสิ่งแวดล้อมทางสวัสดิภาพใน โรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	27
4	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการจัดบริการสวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	35
5	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ด้านสวัสดิศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	44
6	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการจัดและดำเนินงานโครงการ สวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	51
7	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดสิ่งแวดล้อมทางสวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	57
8	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดบริการสวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนก ตามขนาดของโรงเรียน	61
9	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ด้านสวัสดิศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	65

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและคำร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปเกี่ยวกับผู้บริหาร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	22
2	จำนวนและคำร้อยละของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน	25
3	จำนวนและคำร้อยละของสภาพการจัดสิ่งแวดล้อมทางสวัสดิภาพใน โรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	27
4	จำนวนและคำร้อยละของสภาพการจัดบริการสวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	35
5	จำนวนและคำร้อยละของสภาพการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ด้านสวัสดิศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	44
6	จำนวนและคำร้อยละของสภาพการจัดและดำเนินงานโครงการ สวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	51
7	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดสิ่งแวดล้อมทางสวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	57
8	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดบริการสวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนก ตามขนาดของโรงเรียน	61
9	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ด้านสวัสดิศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	65

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปเกี่ยวกับผู้บริหาร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	22
2	จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน	25
3	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการจัดสิ่งแวดล้อมทางสวัสดิภาพใน โรงเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	27
4	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการจัดบริการสวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	35
5	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ด้านสวัสดิศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	44
6	จำนวนและค่าร้อยละของสภาพการจัดและดำเนินงานโครงการ สวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	51
7	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดสิ่งแวดล้อมทางสวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	57
8	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดบริการสวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนก ตามขนาดของโรงเรียน	61
9	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วน เบี่ยง เบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับปัญหาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ด้านสวัสดิศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	65

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาการจัดดำเนินงานโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	69
11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียนโดยส่วนรวม	72
11.1	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียนโดยส่วนรวม เป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ	73
12	ค่าความแปรปรวนของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหา การจัดสิ่งแวดล้อมทางสวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน	74
13	ค่าความแปรปรวนของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหา การจัดบริการสวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ...	78
14	ค่าความแปรปรวนของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหา การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสวัสดิศึกษา จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน	82
15	ค่าความแปรปรวนของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหา การจัดดำเนินงานโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน	86